

města, za stavební nebo servisní činnosti aj., které provozovatel také provádí. Dle § 39 zákona a § 22 vyhlášky je povinností podávat roční hlášení zvláště za jednotlivá zařízení (za IČZ) a zvláště za jednotlivé činnosti (na území ORP či SOP) a provozovny (za IČP). V tomto typu zařízení je možné evidovat převážně pod kódy nakládání **B00**, **BN30**, **xN50**, **BN6**, **BN16**, **BN3**, **xN53**, **xN7**, **xN17**, u kódů nakládání **C00**, **CN3**, **xN5**, **A00** nebo **AN3** je tolerováno menší množství odpadů, které mohou vznikat např. při úklidu zařízení nebo které mohou být převáděny z minulého roku, kdy provozovatel zařízení na konci roku nestihl odpady předat další oprávněné osobě. Použití jiných kódů nakládání je v mobilním zařízení ke sběru a výkupu nepřípustné.

- **Chybný způsob ohlašování za mobilní zařízení k využívání nebo odstraňování odpadů.** Jestliže byla činnost tohoto typu zařízení prováděna během ohlašovaného roku na území několika ORP či SOP, je povinností provozovatele zaslat samostatné roční hlášení každé ORP i SOP místně příslušné podle

místa nakládání s odpadem. Pouze provozovatelé mobilního zařízení ke sběru nebo výkupu odpadů podávají jedno souhrnné hlášení na ORP či SOP místně příslušné svému sídlu.

- **Chybné použití kódu BN30.** Kód BN30 je vyčleněn pro evidenci vybraných výrobků v rámci zpětného odběru, první převzetí autovraku nebo vozidel z různých druhů dopravy a převzetí odpadů od fyzických osob – občanů mimo obecní systém sběru a nakládání s komunálními odpady. V ostatních případech se příjem odpadů od firem eviduje kódem B00, a nikoliv kódem BN30.
- **Chybné zařazování odpadů přijatých od nepodnikajících fyzických osob (občanů).** V § 4 vyhlášky č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů, je stanoven postup zařazování odpadů na základě odvětví, oboru nebo technologického procesu, ve kterém odpady vznikají. Činnost fyzických nepodnikajících osob nelze zařadit pod žádnou z těchto kategorií, a proto jsou odpady vznikající na území

obce činností občanů považovány za komunální odpady (skupina 20), popř. stavební odpady (skupina 17).

Závěr

Tímto článkem ukončujeme cyklus Evidence v kostce, který se věnoval vybraným tématům odpadové evidence a problémům, se kterými se původci a oprávněné osoby v praxi běžně setkávají. Naší snahou bylo vytvořit stručný a přehledný návod pro evidenci a ohlašování všech typů subjektů zapojených do odpadového hospodářství, od produkce odpadu až po jeho využití nebo konečné odstranění. V případě zájmu naleznete více informací na stránkách MŽP (https://www.mzp.cz/cz/odpadove_hospodarstvi) a CENIA (<https://www.cenia.cz/odpadove-a-obehove-hospodarstvi/>). V případě konkrétních dotazů je možné obrátit se na písemnou podporu EnviHELP (<https://helpdesk.cenia.cz/hdPublic/helpdesk/>). □

Poznámka: Všechny použité zdroje jsou v celém rozsahu citovány v textu článku.

Evidence a ohlašování odpadů u mobilních zařízení v praxi

| Petr Grusman, Inisoft Consulting, s.r.o.

Povinnost vést průběžnou evidenci odpadů a ohlašovat jejich produkci a nakládání má každý provozovatel mobilního zařízení určeného ke sběru, výkupu, využívání a odstraňování odpadů. Povinnost je stanovena zákonem o odpadech č. 185/2001 Sb. a upřesněna vyhláškou č. 383/2001 Sb. Ohlašovat musí provozovatel bez ohledu na množství odpadů, se kterým v kalendářním roce nakládá. Pouze nulová produkce, resp. nakládání se neohlašuje.

Provozovatel **mobilního zařízení ke sběru a výkupu odpadů** podává každý rok jedno souhrnné hlášení o produkci a nakládání s odpady obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo správnímu obvodu

hl. m. Prahy podle adresy sídla, provozovatel **mobilního zařízení k využívání nebo odstraňování odpadů** podává hlášení podle jednotlivých území obcí s rozšířenou působností a správních obvodů hl. m. Prahy, ve kterých s odpady nakládal.

Tyto základní povinnosti většina oprávněných osob již dobře zná. V některých situacích si provozovatel mobilního zařízení není tak úplně jist, zda postupuje v souladu s legislativou, proto si dovoluji uvést několik příkladů z praxe.

Přeprava odpadů prostřednictvím mobilního zařízení

Pokud původce odpadů přepravuje odpady ze své provozovny k oprávněné osobě sám nebo prostřednictvím dopravce, vyplývá pro něj dle současně platné legislativy řada povinností. Musí např. označit vozidlo nad 3,5 t přepravující odpady velkým tiskacím písmenem A, poučit řidiče, správně označit přepravované odpady, vyhotovit příslušné průvodní doklady, předejm ohlásit v systému SEPNO přepravu v případě nebezpečných odpadů atp.

Při sjednávání přepravy prostřednictvím dopravce musí původce zjistit, zda má poskytovatel dopravy řádné živnostenské oprávnění. **Z těchto důvodů vyhledává mnoho původců raději služby provozovatelů mobilních zařízení ke sběru odpadů.** Příjemka odpadů, tedy jejich převzetí, se realizuje přímo v areálu provozovny původce a za přepravu je tak dále zodpovědný provozovatel mobilního zařízení. Ten musí všechny výše uvedené povinnosti zajistit.

U přepravy nebezpečných odpadů je původce pouze místem nakládky. Odesílatelem je provozovatel mobilního zařízení a proto takovou přepravu původce neohlašuje. To musí provést provozovatel mobilního zařízení. Pozn.: Návrh nového zákona o odpadech má převzetí odpadu přímo v areálu původce umožnit i provozovatelům stacionárních zařízení, jestliže u původců provedou kompletní převzetí odpadů do svého vlastnictví (do svého zařízení).

Převzetí odpadů do mobilního zařízení ke sběru odpadů

Provozovatel mobilního zařízení musí předávajícímu, tj. původci, vystavit příjemku odpadů. **Ta slouží pro původce jako doklad, který by se měl uschovat pro případnou kontrolu nejméně po dobu 3 let, doporučujeme však 5 let.** Provozovatel mobilního zařízení ke sběru nesmí převzít odpad od jiného provozovatele mobilního zařízení ke sběru odpadů.

Při předání je důležité, aby provozovatel mobilního zařízení měl platný souhlas k provozu zařízení a také k převzetí konkrétního druhu odpadu. Plat-

nost souhlasu lze ověřit v Registru zařízení na internetové adrese <https://isoh.mzp.cz/RegistrZarizeni/>. **U mobilních zařízení je dále důležité, že souhlas k provozu musí vydat každý krajský úřad, na jehož území chce provozovatel svou činnost realizovat.**

Převzetí odpadů do mobilního zařízení k využití odpadů

Při úpravě odpadů prostřednictvím mobilního zařízení k využití či odstranění odpadů může v praxi dojít k nelegálnímu nakládání s odpady, aniž by si to původce nebo provozovatel mobilního zařízení uvědomili. Tento problém nastává převážně u odpadů vzniklých ze stavební činnosti.

Původce odpadů si pozve provozovatele mobilního zařízení k využití odpadu, aby mu upravil jeho odpad. Ten úpravu provede a předá jej zpět původci k využití. Pokud ale úpravou dojde pouze ke změně mechanických/tvarových vlastností odpadu (jiná frakce úpravou drcením atp.), pak původce nemůže takový odpad zpět přijmout, pokud není zároveň oprávněnou osobou. V evidencích se často objevuje tento případ jako A00 → AN3 u původce, B00 → BR12, BN40 → BN3 u oprávněné osoby. Původce ale zpravidla není oprávněn odpad zpátky převzít, i když byl původně jeho. Tím se tedy chyby dopustí jak původce, tak oprávněná osoba – provozovatel mobilního zařízení k využití odpadu, protože předá odpad osobě, která k tomu oprávnění nemá.

Jaký je tedy správný postup? **Pokud potřebuje původce upravit vlastní odpady, aby je mohl následně sám využít, měl by si mobilní zařízení pronajmout jako technologické zařízení s obsluhou.** Provozovatel mobilního zařízení k využívání odpadů by v tomto případě měl účtovat původci pouze poskytnutí techniky a případně obsluhy, nikoliv zpracování odpadů. Původce pak ve své evidenci zapisuje produkci A00 a využití odpadu např. AR5.

Druhým možným řešením je stav, kdy po úpravě odpadu v zařízení dochází ke konečnému využití, resp. k přeměně odpadu na výrobek, což může být i materiál. Zde je nutné, aby provozovatel dodržel všechny potřebné před-

pisí a výstup odpovídal potřebným normám a parametrům. V tomto případě již k předání vzniklého materiálu zpět původci nic nebrání. Evidence pak vypadá následovně: A00 → AN3 u původce, B00 → BRZ u oprávněné osoby (kde Z je číslo označující konkrétní využití).

Vznik odpadů při provozu mobilních zařízení ke sběru odpadů

V posledních letech se setkáváme při ohlašování i s tím, že stále více provozovatelů mobilních zařízení ke sběru odpadů používá kód nakládání R12 (před-úprava) a následně eviduje produkci A00.

Pokud se jedná pouze o mobilní zařízení ke sběru odpadů, neměla by taková situace nastat. Vysvětlení je prosté a jednoduché. Oprávněná osoba ke sběru převezme od původce odpad v souladu se svým provozním řádem a platným povolením, ale pro daný druh odpadu těžko hledá koncové zařízení, nebo je výkupní cena příliš nízká.

S použitím kódu nakládání R12 a prostou změnou katalogového čísla v evidenci (již jako produkce) se v praxi sice daná situace řeší, ale není to legislativně správně. Na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností a správních obvodech hl. m. Prahy se takové počínání kontroluje a při zjištění se chybné hlášení vrací k doplnění. Prakticky je to ale zpětně neřešitelná situace a proto se v doplněném hlášení popisuje pouze v poznámce. **Odpad při provozu mobilních zařízení ke sběru a výkupu odpadů tak může vznikat pouze v souvislosti s jejich činností tj. při opravách, údržbě nebo čištění svozové techniky.**

Mám jiný dotaz a odpověď jsem nenašel

Jestliže provozujete mobilní zařízení a řešíte problematiku, kterou jsem zde nezmínil nebo potřebujete legislativní pomoc, a to nejen při nakládání s odpady, využijte služeb poradenství, které Vám společnost INISOFT Consulting nabízí v oblasti jednotlivých složek životního prostředí. Více najdete na <https://www.inisoft.cz/poradenstvi-a-skoleni/poradenstvi>. □